

## Buitenland.

**Duitsland.** Een nieuw bedehuis voor den gewezen hofprediker Stöcker opgericht. De „Ref. Kirchenzeitung“ in andere handen.

Den 17den December is te Berlijn een bedehuis in gebruik genomen, dat er van getuigt, dat toch niet alle Duitschers naar de oogen van de groeten der aarde zien, als het de belangen van het Godsrijk geldt.

Toen de hofprediker Stöcker, omdat hij den Duitschen keizer in zijn streven, om het opperzeg (sumepiscopaat) over de Evangelische landskerk te blijven uitoefenen, in beginsel weestond, — moest hij als hofprediker zijn ontslag nemen. Zoozeer had hij zijn jeugdigen monarch vermoord, dat deze aan de vergaderde Algemeene Synode een wenk gaf, dat het hem niet aangenaam zou zijn, indien hij als lid van de „Ausschuss“ of permanente commissie benoemd werd, en de vergadering, schoon de positieve meerderheid reeds besloten had hem daartoe te verkiezen, gaf genoege aan om aan die wenk gehoor te geven, zij het ook onder het ridderlijk protest van sommigen.

De ongenade des keizers verhinderde echter niet, dat vele vrienden van Stöcker zich opmaakten om den kampioen voor meerdere vrijheid voor de Evangelische landskerk, voor oplossing der sociale quaestie in Christelijken zin en tegen de smaadredenen die Joden door middel van de pers tegen Christendom en kerk ophieven, een bewijs te geven, hoezeer zij den arbeid van den onvermoeiden strijder waardeerden. Er werden gelden verzameld om een bedehuis in Berlijn te doen verrijzen, waarover Stöcker de beschikking hebben zou, waarin hij zijn veelvuldigen arbeid kon voortzetten en uitoefenen. Uit het verzamelde geld kon een zaal gebouwd worden, die ruimte biedt voor een gehoor van 2000 personen.

Dit is een verblijvend verschijnsel. Niet alleen omdat er uit blijkt, dat men in Duitsland, als het de hoogste belangen van volk en kerk betreft, tegen de hofpartij durft ingaan, maar ook wijl daardoor in eene groote behoefte voorzien wordt, zij het ook over een klein deel. Nergens ter wereld zijn in verhouding tot het zielental zoo weinig bedehuizen, als in Pruisen's hoofdstad.

Jarenlang is de politiek van Pruisen beheerscht door den strijd tegen Rome, de befaamde Meiwetten waren er het uitvloeisel van. Doch de hoofdleiders verstanden niet dat men Rome nooit door kracht en geweld knuikt, of op den achtergrond dringt, doch alleen door het Woord Gods. Men verzamelde bij alle maatregelen tegen de Roomsche curie, om de Evangelische kerk vrijheid van beweging te geven; zelfs werd zij, doordat men haar in dezelfde banden ketende die men voor de Roomsche kerk smeedde, in nog slechter conditie gebracht, dan zij te voren verklaarde. De Roomsche kerk wist den strijd aldus te voeren, dat zij gesterkt daartoe te voorschijn kwam; de Meiwetten werden ingetrokken, en straks kon de Jesuïeten vergeveert Pruisen weder binnen. Maar de Evangelische kerk heeft grootelijks onder de z.g. „cultuorkamp“ geleden.

Onder de tegenwoordige regering verwacht men in dezen stand van zaken geen verbetering. Had men gehoopt dat na den val van Bismarck er een verandering ten goede zou komen, zoo is deze hoop ijdel gebleken. Van de mannen die thans aan het roer zijn is niets anders te verwachten, dan dat de staat der dingen gelijk die thans is, zal gehandhaafd worden.

De *Reformierte Kirchenzeitung* die jaren lang onder redactie van den ook in Nederland bekenden predikant Calaminus uit Elberfeld stond, zal met 10 Januari 1894 in andere handen overgaan. In het vervolg zal dit blad een meer kerkelijk wetenschappelijk karakter dragen, om de bestaande kerkelijke bladen die niet in gereformeerde geest geschreven worden, meer op zijde te streven.

Wij vermoeden dat pastor Calaminus zich aan de redactie der *Ref. Krstg.* onttrekt omdat hij zich niet kan vinden in de richting die door den „Reformierte Bund“ gevolgd wordt. Althans dit hopen wij. In elk geval moeten wij zijn afscheid als redacteur van het hoofddoorgaan der Gereformeerden in Duitsland zeer betreuen. Wij houden den Elberfeldschen leeraar voor een man, die warme liefde gevoelt voor de belijden der Gereformeerde kerken. Had hij andere mannen aan zijne zijde gehad, wij meenen, dat de bazin van den „Reformierte Bund“ een zekerder geluid geven zou. Doch zijn fout is geweest, dat hij elementen in den bond opgenomen heeft, die wel den Gereformeerden naam dragen, doch die niet ten opzichte van het *cor ecclesiae* (het kort der kerk) de leer van Gods vrije verkiezing, zuiver staan.

Er zal 10 Januari een nieuw blad in Gereformeerde geest verschijnen onder den titel van „Der Pilger“ Ein reformiertes Gemeindeflatt für Rheinland und Westfalen. Dit nieuwe blad wil niet meer dan een Zondagblad stichtelijke lectuur zijnen lezers bieden, zijn. Het zal dus de *Ref. Kirchenzeitung* gelijk deze tot dusver was, niet kunnen vervangen.

## Gemengd Nieuws.

De Joden in het Groot-hertogdom Baden zullen weldra in het bezit zijn van eene Synode. De groot-hertogelijke opperaad der Joden te Karlsruhe zal aan alle raden van de verschillende ressorten, waartoe de synagogen behooren, een ontwerp zenden, om het saamkomen in eene Synode van de Joden in het Groot-hertogdom te regelen. De verschillende ressorten zullen over dit ontwerp vergaderen. De te houden Synode zal de Joden in Baden vertegenwoordigen en in alle gewichtige vragen van het Joodsche leven de behoeften, wenschen en eischen van het geheel op „autoritatieve“ wijze vertegenwoordigen, en ook bij het vaststellen van nieuwe inzettingen en verordeningen haren wil beslissen in de weerschijn van de Synode zal uit 5 geestelijke ambtsdragers en uit 20 leden van de gemeenten bestaan. De 5 eersten moeten gekozen worden door de Rabbinen, de 20 laatste door stellige rechtigden van de verschillende districten. De Synode zal alle drie jaren saamkomen en door het Joodsche Opperbureau in overleg met de hooge regering worden saamgeroepen.

Onlangs werd te Cambridge een „College“ geopend voor opleiding van Unitarische predikanten (Unitarissen worden allen genoemd, die het leerstuk der Drieëenheid loochenen). De school werd geopend in tegenwoordigheid van onderscheidene geestelijken der Episcopale kerk.

Wel een bewijs dat, trots hare bisschoppelijke hiërarchie de Engelsche staatskerk ook dienaar heeft, die op het laatste uitgedrukt, moderne sympathien hebben. Trouwens is het uit verscheidene geschriften gebleken, dat predikanten der Staatskerk niet minder dan congregationalistische en Baptistische leeraars de nieuwe school volgen.

Dat er onder de Engelsche Unitarissen nog menschen gevonden worden, die wat voor hunne meening over hebben, blijkt uit het feit dat 't oprichten van het college f 60,000 gekost heeft.

WINCKEL.

## Door Kinderen.

### IN HET NIEUWE JAAR.

Misschien zullen de vrienden zeggen, dat het nieuwe jaar al niet zoo heel nieuw meer is als zij dit lezen. Nu dat is ook zoo. Maar toch konden we in dit jaar 1894 niet eer met hen spreken en de laatste maal in het oude jaar ging het ook niet, om het alvast vooruit te doen. Want er moest een stukje in over de avondster. En dat kon, omdat die ster anders niet meer te zien ware geweest, niet uitgesteld tot later.

We zullen dus maar doen als vrienden, die elkaar voor het eerst in 't nieuwe jaar ontmoeten; elkander alles goeds wenschen, bovenal het eeuwig goed, dat nimmermeer vergaat, al vergaan ook de jaren en dat, gelijk alle goede gaven, ons alleen door de genade des Heeren wordt geschonken.

De meeste lezers hebben nog niet zoo heel veel nieuwjaarsdagen en nieuwe jaren beleefd, en ze rekenen er misschien wel op, dat er nog voor hen heel wat volgen zullen. Althans, zoo dacht ik zelf, toen ik klein was. Maar later komt er een tijd, dat iemand op den nieuwjaarsdag zegt: Nu zal ik er de meeste wel beleefd hebben.

Dat weet hij toch niet zeker, zegt hij. O, Neen, maar evenmin is het zeker, dat hij er nog meer beleven zal dan ge er al beleefd heeft. Het eene is onzeker en 't andere ook, al is de kans om nog vele nieuwjaren te zien voor de jongen grooter dan voor de ouderen.

Geen van beiden kunnen er op vertrouwen. „Het leven is een damp“. Dat wisten de heidenen reeds. Zij vertellen daar een fabel van, die elk, die jong is, wel onthouden mag.

Een grijsaard, zoo zegt die fabel, plantte eens een boom. Drie jongelui, die voorbij kwamen en het zagen, begonnen daarover te lachen en spraken: „Wat een zot is die man. Welk genot kan hij hebben van een boom, die eerst na jaren groot is. Voor dien tijd is de man lang dood. Als wij nu zoo iets deden, was het wat anders. Wij hebben nog een lang leven voor ons.“

„Vrienden“, sprak toen de grijsaard, „lacht niet. Al heb ik ook nooit schaduw of vrucht van deze boom, dan kunnen mijn kleinkinderen althans er genot van hebben. Bovendien weet ik, al zijt ge jong, volstrekt niet wie het langst nog zal leven, gij of ik.“

En wat gebeurde?

De oudste van de drie ging later in den krijgsdienst en sneuvelde op jeugdigen leeftijd.

De tweede kreeg, kort na de ontmoeting met den grijsaard, lust om vreemde landen te zien. Hij begaf zich op een schip, doch nog eer het de haven uit was, viel hij overboord en verdronk.

De derde dacht nu: ik zal niet zulke gevaarlijke dingen doen. Ik blijf thuis en bebouw het land. Doch den eersten keer dat hij een boom wou enten en daartoe er in klom, brak de tak. De jonkman viel en bleef dood.

Zij werden alle drie in 't zelfde graf begraven.

En de grijsaard griffte op den grafsteen datgene wat ik u heb verteld. Hij had hen nog overleefd.

Zoo verhaalden de heidenen, en zoo is het. „De jongen zullen moede en mat worden“, zegt Gods Woord, „twelk ons leert dat de mensch bloeit als een bloem des velds. Als de wind daartoever gegaan is, is zij niet meer.“

Misschien vindt gij dat al geen aangename gedachten bij het begin des jaars. Maar het is juist noodig dat te bedenken om van alle vrees en nare gedachten verlost te worden en tot de rechte blijdschap te komen. We kunnen het wel uit ons hoofd zetten, maar dat helpt niet zoo weinig als dat een sieke met alle geweld hard wil werken. Hij wordt er maar erger van.

Rechte blijdschap, zei ik. Weten we nu eenmaal dat alles hier beneden onzeker is, en we op jonkheid noch kracht kunnen vertrouwen, en maakt ons dat droefig en bevreesd, dan is er gelukkig raad voor ons om van die droefheid en die vrees verlost te worden. Want Een leeft er, tot wien Mozes in den posten psalm zegt: „Gij blijft dezelfde, Uw jaren zullen niet ophouden. Hij is de Eeuwige en kan en wil ook ons het eeuwige leven dat in Hem is schenken.“

Hoe? Wel, gij weet zeker het antwoord. De Heere Jezus zegt ons. Die in den Zoon — dat is in Hem — geloof, die heeft het eeuwige leven.

Zoo is ons dan de weg gewezen. En als ik dit eeuwige leven heb, dan vrees ik ook niet meer. Want dan zegt de Heere Jezus weder: Die in Mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven.

De jaren gaan voorbij. Maar als we het eeuwige leven hebben, dan komt er een heerlijkheid, waarin geen tijd meer zijn zal. En wie dat verwacht, die kan met blijdschap zien dat de jaren komen en gaan. Want hij zegt: „einde goed al goed.“

Dat groote voorrecht, vrienden, wil de Heere u ook geven. Hij wijst u niet af. En als het oude jaar het u nog niet deed kennen, maak dan daarmee ernst in het nieuwe. Dat wil zeggen: Vraag den Heere God het u te schenken. Want gij kunt het niet verdienen, ook niet door braaf oppassen. Wat de Heere God geeft, geeft Hij uit genade.

Doch wie dat ontvangt, dat eeuwige leven, die kan, jong of oud, ook het best alle doen wat hij hier te doen vindt. Want hij gaat met den Heere aan het werk en vraagt Hem om hulp en zegen. In dit nieuwe jaar hebben we in dit leven weer veel te doen, met lezen en schrijven en zooveel meer als er te leeren is, en misschien ook wel te strijden tegen boze vijanden als luiheid, slordigheid en vielerlei, dat bewijst welk boos hart wij hebben. Ook kan 't wel wezen, dat dit of dat werk ons moeilijk valt. Maar, lieve vrienden, de Heere weet raad en hoort het gebed. Ook met al die nooden moet ge tot Hem gaan. Een goed nieuwjaar is alleen dat, 't welk ge met Hem begint, die alles nieuw en heerlijk maken zal, zoo we op Hem betrouwen.

### NEDERIG.

Als we wat grooter worden en we komen in het leeren wat vooruit, dan denken we allicht dat we veel knapper zijn dan anderen, en worden dan wijs — in onze eigen oogen.

Maar wie wezenlijk wijs is doet zoo niet, en weet wel, ten eerste, dat al wat hij weet maar gegeven goed is, en ten tweede dat hij ten slotte nog o. zoo weinig weet.

Newton 1) was een groot geleerde in Engeland, een beroemd wiskundenaar, wiens werken we nu na twee eeuwen nog gebruiken. Hij was zoo knap dat men hem den wijsten aller menschen noemde, en een groot geleerde zei: Van al wat de wiskundenaars van 't begin der wereld

af tot nu toe geleerd hebben, komt de beste heit op rekening van Newton.

Maar wat zei deze wijze man nu van zichzelf? „Ik schijn mijzelf“, zegt hij, „een kind toe, dat aan het zeestrand speelt en er genoegen in heeft, dat hij nu en dan een gladder steentje een schooner schelp dan gewoonlijk vindt. Maar de groote wereldzee ligt ondoordoorzocht voor hem.“

Hoe kon Newton zoo spreken? Omdat hij God diende en des Heeren werken in de natuur en ook in de Schrift onderzocht en wist dat ze zeer groot zijn, zoo groot dat hij met het Woord des Heeren moest uitroepen: God is groot en wij begrijpen het niet! En bij die wonderbare wijsheid des Heeren is alle menschenwijsheid niets; van Zijn groote werken kan ook de verstandigste mensch slechts een stipje kennen.

Daarom, weest blij als ge vooruit gaat, maar verhef er u niet op. Dat is en dwaasheid en zonde.

### CORRESPONDENTIE.

J. H. te W. Wanneer wij den naam van den vrager niet kennen, gaat het moeilijk zijn vraag te beantwoorden.

1) Sreek uit: Njoeton.

HOOGENBIRK.

### Gereformeerde Gezindheid.

#### Gereformeerde Kerken.

BERGEM. Nieuwendam, J. Dekker te Olded. — Nijkerk op de Veluwe, A. van der Sluis te Enkhuijen.

AANGENOMEN. Poortvliet, K. Stelmia te Stijlen. — Nijmegen, J. Kok te Zutphen c. a.

#### Nederduitsche Hervormde Kerk.

BERGEM. Schoonebeek, J. Mooy, cand. — Bovenailde, J. van Leeuwen, cand. te Utrecht. — Kropswolde, C. F. Bruins, cand. — Nieuw-Beerta, M. Hefing, cand. — Hummeloo, M. J. Reijckers te Haaksbergen. — Paasens, C. Waardenburg St. cand. te Oud-Beerland. — Avereest, J. A. C. van Leeuwen, cand. — Texel, Dr. C. Waardenburg, cand. te Oud-Beerland. — Maurik (toez.), H. G. Botermans te Asch. — Waddingsveen, B. J. van Heyningen te Haren. — Deersum, W. A. van der Scheer te Rauwerd. — Walsum en Westhien, Lambertus te Rijkwerd. — Blokzijl, J. Mooy, cand. te Winthout. — Eibergen, J. Oosterhuis te Vriesseveen. — Hallum, E. van Kleffens te Schildwolde. — Heino, W. J. Jurema te Windshiem.

AANGENOMEN. Hoek (bij Ter-Nouwen), P. de Haas, cand. — Austerlitz, J. Mooy, cand. te Deutschem.

BEDANKT. Slochteren, L. W. Bakhuizen van den Brink te Breda. — Herwinen, J. A. C. van Leeuwen, cand. te Utrecht. — Nieuw-Lekkerland, P. F. van den Nieuwenhuijzen te Woudrichem.

Opijnen, N. Jolles te Drachten. — Joure, C. J. van Paasens te Langweer. — Waddingsveen, K. A. de Groot te Houten. — Houten, G. Hartwigsen, cand. te Oud-Beerland. — Ingen, M. G. Botermans te Asch (gen. Buren). — Terwispe, J. D. D. Ankringa, cand. te Bolsward. — Klundert, P. F. van den Nieuwenhuijzen te Woudrichem. — Opijnen c. a. N. Jolles te Drachten. — Hoedekenskerke, J. W. Drost te Biezelingen en Eversdijk. — Genemuiden, Bolkenstein te Putten op de Veluwe. — Joure, C. J. van Paasens te Langweer. — Monster, W. M. Zijlstra te De Vuurse. — Kropswolde, C. F. Bruins, cand. te Groningen. — Sterrewijk, J. Draisma te Steenwijk. — Opijnen, N. Jolles te Drachten. — Willemsdijk, J. Mooy, cand.

Geabonneerden op DE HERAUT worden beleefd verzocht, de abonnements-gelden over het kwartaal, geindigd 31 December j. l. ten bedrage van f 1,20, per postwissel over te maken.

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

J. A. WORMSER,

Directeur-Uitgever.

P.S. Intekenaren op de premie „E voto Dordraceno“ wordt herinnerd dat den 1sten Januari j. l. de tweede termijn (3de deel) van f 0,75 per exemplaar was te voldoen. Men zal mij verplichten door met dat bedrag den postwissel te verhoogen.

Amsterdam, Jan. 1894.

### Advertentien.

Op den laatste dag van het verloopende jaar overleed ten huize van zijn jongsten zoon een geliefde Vader, Groot- en Over-Grootvader

JACOBUS VERBURG, in den ouderdom van 85 jaren.

Dat wij hem niet nazien als degenen die geen hopen hebben, leimt onze smart.

Namen de Kinderen, Klein- en Achter-Kleinkinderen, H. VERBURG.

Lopik, 1 Jan. '94.

IS VERSCHENEN: Het Jaarboekje der Gereform. Kerken voor 1894.

39ste Jaargang. — Prijs 30 Cents onder Redactie van

DS. H. G. DE JONGE te Dordrecht en DS. A. v. d. SLUIS te Enkhuijen.

Behalve eene zoo volledig mogelijke Kerkelijke Statistiek, bevat het *Dig- en Marktkalender*, opgave *Watergeefden*, *Statistiek Chr. Scholen*, *Jonkelings- en Jonged-vereen.* enz. enz. en als gewoonlijk *dezelvig en onderhouden Menzwerk*.

Verkrijgbaar bij alle boekhandelaars en bij den uitgever

Enkhuijen P. VAN DER SLUIS.

IS VERSCHENEN: Het Jaarboekje der Gereform. Kerken voor 1894.

39ste Jaargang. — Prijs 30 Cents onder Redactie van

DS. H. G. DE JONGE te Dordrecht en DS. A. v. d. SLUIS te Enkhuijen.

Behalve eene zoo volledig mogelijke Kerkelijke Statistiek, bevat het *Dig- en Marktkalender*, opgave *Watergeefden*, *Statistiek Chr. Scholen*, *Jonkelings- en Jonged-vereen.* enz. enz. en als gewoonlijk *dezelvig en onderhouden Menzwerk*.

Verkrijgbaar bij alle boekhandelaars en bij den uitgever

Enkhuijen P. VAN DER SLUIS.

G. F. JURIAANZ, Orgelmaker. Amerik. Orgelhandel, Haarlemmerdijk 88, Amsterdam.

Steds voorhanden uitgebreide sortering, van de solideste fabrieken. Directe aanvoer. Laagste Prijzen. VRAAG CATALOGUS. Engros en Détail.

**GOLDSCHMEDING's**  
**Amerikaansche Orgels,**  
worden bij toetening gevraagd. Men bezichtige de uitgebreide sortering of vraag Catalogi en conditien.  
Prijzen van f 60, f 70, f 80, f 100, enz. enz.  
**WARMOESSTRAAT N<sup>o</sup>. 141, AMSTERDAM.**

## Vrije Universiteit.

„Bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijne goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere uw Ontfermer.“

Geve de Heere ons ook voor den arbeid onzer Hoogeschool deze belofte mede bij de intrede van den nieuwen jaarkring. Moge het in 1893 vaak gestormd hebben; mogen de wolken zich hebben samengepakt en het hart vaak gevraagd hebben: „Waar zullen wij heenvluchten, om de machten der duisternis te ontvinden, die hoe langer hoe meer openbaar worden en de gemeente des Heeren trachten te vernietigen?“ de Heere bleef de Getrouwe en zal het ook voor de toekomst zijn — *mits* wij ons dan ook vasthouden aan Zijn Woord en daar bij blijven.

„Aangaande mij en mijn huis, wij zullen den Heere dienen“ was Jozua's beslissende uitpraak, ook al mocht wellicht het gansche volk Zijn wegen verlaten. Die beslissende moet ook bij ons en in onze huizen gevonden worden. De gehele mensch moet voor God zijn. Ook de opvoeding der kinderen moet in de vrees van Zijn heiligen Naam zijn. Onze diepgetrouwe Keuchenius heeft het den ouders nog op zijn sterfbed toegevoegd, en bijzonder ook gewezen op de Vrije Universiteit, als de school, waaraan wij onze zonen te zenden hebben, die de beoefening der wetenschap begeren, opdat ze die in het rechte spoor mogen zoeken, en niet bij het licht van de menschelijke wijsheid, los van Gods Woord.

Maar waar die heerlijke taak aan de Vrije Universiteit van Godswegen geschonken is, mag

**P. VAN EIJK.**  
**Firma JOHANNES KRAMER & Co.,**  
**DAM 15-17, AMSTERDAM.**

Koopen en verkoopen EFFECTEN, vreemde COUPONS enz. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden a DEPOSITO met rentevergoeding van 1/2 pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op verzoen terugbetaald.

## Voor Zondagsschool-Onderwijzers en -Onderwijzeressen.

EERSTDAAGS VERSCHIJNT No. 1 van

## „De Zondagsschool“

ONDER REDACTIE VAN

**A. J. HOOGENBIRK.**

Prijs per jaargang franco per post f 2.50.

Dit blad verschijnt elken Woensdag en wordt den geabonneerden franco per post toegezonden.

Men verbindt zich voor een geheelen jaargang.

Amsterdam.

HÜVEER & ZOON.

## Uitgaven van J. A. WORMSER, te Amsterdam.

## WERKEN van Dr. A. KUYPER.

### Het werk van den Heiligen Geest.

Deel I. Voor de kerk in haar geheel. Deel II. Voor de enkele personen. In fraaien stempelband f 3.90; ingen. f 7.50; Afzonderlijke deelen zijn niet verkrijgbaar.

### Dagen van Goede Boodschap.

I. In den Kerstnacht. II. De Paaschmorgen. III. Op den Pinksterdag. IV. Oud- en Nieuwjaar. Prijs van de geheele serie in vier fraaie stempelbanden f 5.60, in vier deelen ingenaaid f 3.60. Elk deel is op zichzelf compleet en verkrijgbaar, geb. a f 1.75 ing. a f 1.20.

### Gomer voor den Sabbath.

Meditatie over en voor den Sabbath. In stempelband f 2.40; ingenaaid f 1.90.

### Tractaat van den Sabbath.

Historische dogmatische studie. Prijs f 1.60. Gebonden f 2.10.

### Voor een Distel een Mirt.

Geestelijke avondelingen bij den Heiligen Doop, het doen van Belijdenis en het toegaan tot het Heilig Avondmaal. Ingenaaid f 1.60. In stempelband f 2.30.

### De Vleeschwording des Woords.

Prijs f 1.90. Gebonden f 2.40.

### Tractaat van de Reformatie der Kerken.

Aan de zinnen der Reformatie hier te lande aangeboden op Luthera vierde eeuwfeest. Prijs f 2.50.

### De twaalf Patriarchen.

Bijbelsche Karakterstudien. Prijs net ingebonden f 1.—, ingenaaid f 0.75.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARNDT & ZONEN.

wel onze vorige en voortdurende bede zijn, dat zij meer en meer daaraan beantwoorden moge. Want wat baat een mooie naam, wanneer de daad er niet mee gepaard gaat? Zij het zout niet smake-loos, maar krachtig werkend door de genade van onzen Verbondsgod, en doe. Hij verzooient over alle schuld, die dezen arbeid onzer Universiteit in 1893 aankleeft. Trekke zijn vriendelijk aangezicht met ons op in den nieuwen jaarkring, en beziele Hij allen, die in enig opzicht tot deze stichting in betrekking staan, met den geest der getrouwheid en den heiligen Ijver, om haar welzijn met alle kracht te bevorderen!

W. HOVY.

## WORLEDGE'S HEAD-ACHE LOTION is het beste onschadelijke middel tegen HOOFDPIJN

(uitwendig te gebruiken.)

Verkrijgbaar door het geheele Rijk in flesschen van 500 gr. a f 0.80; 250 gr. a f 0.45; 125 gr. a f 0.25.

Hoofd-Agent voor Nederland en Koloniën.

JAN W. HAVERKAMP, SPUISTRAAT 54, AMSTERDAM.

## AMERIKAANSCH ORGELHANDEL

VAN

**J. M. W. STOKER**

Stationsplein No. 2, Hilversum.

Orgels in HUUR en op AFBETALING.

**Lage Prijzen.**

**STEMMEN en REPAREREN,**

**ook van Kerkorgels.**

Men vrage Gellustreerde Prijscourant.

## P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co.,

DAM 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, vreemde COUPONS enz. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden a DEPOSITO met rentevergoeding van 1/2 pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op verzoen terugbetaald.

## Voor Zondagsschool-Onderwijzers en -Onderwijzeressen.

EERSTDAAGS VERSCHIJNT No. 1 van

## „De Zondagsschool“

ONDER REDACTIE VAN

**A. J. HOOGENBIRK.**

Prijs per jaargang franco per post f 2.50.

Dit blad verschijnt elken Woensdag en wordt den geabonneerden franco per post toegezonden.

Men verbindt zich voor een geheelen jaargang.

Amsterdam.

HÜVEER & ZOON.

## Uitgaven van J. A. WORMSER, te Amsterdam.

## WERKEN van Dr. A. KUYPER.

### Het werk van den Heiligen Geest.

Deel I. Voor de kerk in haar geheel. Deel II. Voor de enkele personen. In fraaien stempelband f 3.90; ingen. f 7.50; Afzonderlijke deelen zijn niet verkrijgbaar.